

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Conversatione Apostolica - A Curatoribus Animarum piè & fructuosè instituenda ; Complectens varios & solidos modos juvandi & consolandi diversorum Statuum Personas afflictas, præcipuè aegras & captivas ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

§. 11. Quomodo Infirmi inducendi sint, ut disponat domui suæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49274)

Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, descendat super te, & maneat semper. Amen. Quod si interdum videris tatis gratia placeat aliam ex subjunctis seligere: Benedicat te Deus Pater, qui te creavit: Benedicat te Deus Filius, qui te redemit: Benedicat te Spiritus Sanctus, qui justificavit te. Aut: Benedicat te Sacrosancta Trinitas, & hinc quidem charitatem & patientiam, & verò vitam æternam largiatur. Amen. Vel: Benedicat te SS. Trinitas, Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus, nunc & in hora mortis tuæ. Amen. Vel: Dominus noster JESUS Christus te per suum sacramentum Sanguinem abluat & purificet: per dolores suos confortet: per SS. Vulnera sua protegat: per mortem suam ab æterna morte custodiat, atque ad gaudia sempiterna perducatur. Amen. Vel: Dominus noster JESUS Christus per suam sanctissimam Passionem & mortem te consoletur & roboret, & morbum & dolores tuos ad illius exemplum patienter sustinere, & ab iisdem feliciter liberari valeat. Amen. Aut: Tristis JESUS soletur te: Cruentus JESUS abluat te: Vulneratus JESUS sanet te: Infirmus JESUS confortet te: Crucifixus JESUS defendat te: Moriens JESUS liberet te, & ad vitam æternam perducatur. Amen.

§. X.

Quomodo Infirmi inducendi sint, ut disponant domui suæ.

Cum ex una parte nulla sit gravior necessitas aut periculum, quàm mortis subeunda: alea, uti sæpius ostendit, altera verò parte crebra ostendat experientia, peragere laboriosius induci ad ea, quæ tali articulo conveniunt, præstantius meritò laborare summopere debet Zelosus Operarius, ut primum compererit, mortis periculū alicui imminere, id quod

et Medicis præcipue cognosci potest) prudenter & suaviter, absque ullo respectu aut timore periculum hoc illi denunciet, aptisque verbis & motivis inducere eum conetur, ut domui suæ disponat, eumque in finem omnia alia negotia seponat, certò sibi persuadens, nunc negotium negotiorum omnium maximum præ manibus esse, atque adeò mentem, viresque omnes eidem soli ritè perficiendo impendendas, uti pulchrè exemplo suo Pius V. Pontifex probavit, qui, cum in supremo morbo varia negotia proponerentur, omnia rejecit dicens: *Iam gravius mihi negotium peragendum est. An forte vos levis momenti negotium putatis, animam ad extremam horam & luctum preparare?* Idem S. Franciscus Borgia fecit, qui, cum Infirmam suam magis, magisque augeri adverteret, & aliquot Cardinales & Legati ipsum visitare vellent, excusari se jussit, eò quòd nunc cum illo Domino agendum sit, qui vitæ & mortis habet arbitrium. Hinc & Hugo Gratianopolitanus Episcopus non patiebatur quidquam ludicrum coram se hoc tempore dici, aut tractari, sed omnes ad bona opera adhortabatur, dicens, hoc tempus pœnitentiæ cum fletu, & non cum risu, & otiosis colloquijs transigendum esse. Porro quatuor sunt præcipue capita, ad quæ Infirmi disponi debent, videlicet Confessio, Communio seu Viaticum, Extrema Unctio, & testamenti confectio, de quorum singulis ordine nunc agendum est,

MEMBRUM I.

Quomodi Infirmi ad Confessionem induci debeant.

I. Circa hanc duo potissimum præstanda sunt Operario, scilicet ut persuadeat Infirmum ad eam faciendam; & ut eundem juvet ad fructuosè faciendam Confessionem. Ad primum caput obtinendum sequentes observet industrias.

1. Ante omnia ei Confessionis necessitatem, & quietatemque illis Christi verbis Matt. 5. demonstrat: *Esto consentiens Adversario tuo, dum es in via cum eo, ne forte tradat te Adversarius Iudici, & Iudex tradat te Ministro, & in carcerem mittaris.* Eum in finem afferat etiam memorabilem S. Augustini sententiã, qui dicere solebat: *Nemo quamvis sanctus & perfectus hinc decedere debet, nisi sit antè de peccatis suis confessus,*

R 3

& Do-

Et Dominici Corporis Viatico instructus. Cui consentiens Gregorius l. 13. moral. Electorum mentes, ait, quo amplius aeterno Iudici appropinquare se sentiunt, eo ad discutienda se ipsos terribilius excitantur, ac properant, quia propius sibi iudicium jugiter suspiciantur. 2. Exemplo uno, alterius ostendat, quam solliciti fuerint, etiam sanctissimi Viri de poenitentia in morte agenda. Sic enim S. Augustinus Platonis descriptos in lecto affigi voluit, eorumque recitatione ab eis se ad poenitentiam excitavit, ut in vita illius legitur. Sic et Symachi Senatoris Romani Filia, cum post Mariti obitum Sacrae Religioni se dicasset, & circa ultimum vitae tempus Paulo visitaretur, hoc solum petijt, an sibi peccata remissum essent. Hinc & Job c. 10. ad Deum dixit: Nunquid non paucorum dierum meorum finietur brevis? Dimitte ergo me, ut paululum dolorem meum, antequam vadam, & non recedam, ad terram tenebrosam, & opertam mortis caligine. 3. Licitatem & laetitiam, quam ex tali confessione percipient, ostendat, illam videlicet quam Ecclesiasticus c. 17. indicavit, & dixit: Non demoreris in errore impiorum. Ante mortem confitere. Confiteberis vivens, vivens & sanus confiteberis, laudabis Deum, & gloriaberis in miserationibus illius. Quam magna misericordia Domini, & propitius est ad convertentes ad se! Si aeger obstinato animo confitendo noller, orandum pro illo est imprimis, & varia bona offerenda; subinde submitendus aliquis, qui multum illum valet autoritate & gratia, ut eum ad officium faciendum amice hortetur, tum ipse etiam Sacerdos accedat, & quam humanissime potest, cum illo de varijs rebus, & ipsi gratas esse censuerit, colloquatur, nullam mentionem faciens de confessione, quousque benevolum satis ipsum habere adverterit: proderit etiam laudare illum de sollicitudine & charitate, quam erga domesticos hactenus ostendit sperare se proinde, quod laudem hanc minimè corrupturum, sed tantò maiorem potiùs sui curam hoc tempore habiturum, quantò potior est propria salus, quam aliena; quid enim prodest homini, si universum mundum lucretur, animae suae detrimentum patiat? Si media haec nihil proficiat, inquiri causa poterit, cur confiteri nolit; an fortè haereticus sit: an desperationem pactum cum daemone? an affectum

aliquid peccatum, aut rem aliquam terrenam? an acedio & difficultatis horror? Inventâ hâc radice curandum est, ut apris medijs ea evellatur. Denique explicari poterit, quàm DEVS secum joculari non patiatur, atque adeò nunc dicat, quod olim infelici Udoni per somnium dictum est: Udo, Udo, cessa à ludo; si ergo non resipuerit, timendum esse, ne impleatur, quod Deus per Salomonem minatus est dicens: *Non tardes converti ad Dominum, & ne differas de die in diem; subito enim veniet ira illius, & in tempore vindictæ disperdet te.* Eccl. 5. Pari modo explicandum est, quàm infelix status peccatores in altera vita maneat, quàmque adeò nihil derectandum sit homini ut illum statum effugiat: certè hâc occini potest, quod olim Naamo servi illius dixerunt 4. Reg. c. 7. *Pater si rem grandem tibi dixisset Propheta, certè facere debueras, quando magis, quia nunc dixit tibi: Lavare & mundaberis?*

II. Alterum caput, scilicet fructuosam Confessionem ut obtineat. 1. Ante omnia laborandum est, ut, cum ægri non semper sint satis dispositi ad veram contritionem elicendam, ipse eosdem ad talem contritionem aptis motivis propositis excitare studeat, præcipuè tamen ostendendo, quanta dilectionem DEVS per creationem, Redemptionem, & Vocationem ad fidem &c. ostenderit, quàmque adeò meritò plus, quàm ullus Pater diligi mereatur & tamen per peccatum tam graviter offensus sit. In quem finem proderit referre, quod Pistorius in apoth. spir. c. 2. refert, scilicet Oeniponti in PP. Franciscāorum templo statuâ esse, quæ Equitem nobilem representet, qui, cum proprium parentem in bello, licet non agnitum occidisset, ubi postea ex certis indicijs, hastæ videlicet cuspidē in Patris pectore conspectâ, id comperit, tantum inde dolorem concepit, ut mortuus conciderit. Inde colligere jubeat Infirmum, quantum ipse dolorem concipere debeat, qui talem Patrem deliberatâ voluntate, & tam crudeli morte, qualis fuit crucifixio Christi, interemerit. Horretur item, ut Christum Crucifixum ante oculos sibi statuatur, & sequentibus S. Bernardi verbis se alloquentem imaginetur: *O homo vide, quæ pro te patior: non est dolor, sicut quo crucior: ad te clamo, qui pro te morior: Vide penas, quibus afficior: vide clavos, quibus confodior, cum sit tantus dolor exterior, interior est planctus gravior, cum te tam ingratum experior.*

R. 4

III. Por-

III. Porro in ipso actu contritionis eliciendo variis modis dirigere potest Infirmum Operarius. Primus & optimus tam pro hoc Sacramento, quam pro alijs recipiendis est si per actus Theologicarum virtutum elicitos ad ea disponatur hoc vel simili modo.

O Amantissime mi Redemptor, ac Domine JESU Christe, credo firmissime, te hoc Sacramentum Pœnitentiæ pro mea salute instituisse. Statuo proinde illud cum ardentissimo honoris tui, & salutis meæ desiderio suscipere.

O JESU mi piissime, scio, quod sicut voluntatem largitus es, ita etiam perficiendi gratiam concedere paratus sis. Confido proin in infinita bonitate tuâ, rogoque per amorem, quo Sacramentum hoc constituiti, ut, sicut occasionem & desiderium confiteor, di benignissimè largitus es, ita ad eam etiam fructuosè peragendam, gratiam uberem largiaris.

O amabilissime JESU, agnosco infinitam charitatem tuam, quam in Sacramento Confessionis instituendo erga me demonstrasti, gratias proinde tibi ago, quàm possum, maximas, & vicissim diligo te ex corde meo, doleoque ex animo, quod te Dominum meum ac Deum meum, Redemptorem ac Benefactorem meum tantopere dilectum unquam offenderim.

O Clementissime JESU, detestor omnia peccata mea propter te, & vel nunc ea per SS. Pœnitentiæ Sacramentum penitus delebo. Ah miserere mei secundum magnam misericordiâ tuam; & secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam.

IV. Alter modus est, ut per consuetam contritionis formulam dirigatur hoc modo.

Domine JESU Christe, verus DEUS & Homo

Crea.

Creator ac Redemptor meus, quoniam tu es is, qui es, & quia amo te super omnia, pœnitet me ex toto corde, quod te offenderim, & propono firmissimè, nunquam ampliùs peccare, & omnes peccandi occasiones devitare, confiteri, & implere pœnitentiam, quæ mihi fuerit injuncta. Condono simul amore tui ex corde omnes offensas, quibus unquam læsus sum; & si quispiam habet aliquid contra me, unde jure coram te quærat, propono, illi me proximâ occasione satisfacturum. Omnia denique opera mea, & afflictiones, ac totam vitam meam tibi offero in satisfactionem peccatorum meorum. Et quemadmodum suppliciter à te peto, sic confido in bonitate tua, & misericordiâ infinita, quòd ea merito pretiosæ tuæ passionis & mortis mihi remissurus, & gratiam largiturus sis ad me emendandum, & ad perseverandum usque ad mortem. Amen.

V. Tertius modus est pro eo tempore, quo periculum Infirmi non pateretur contritionem supradictis modis longius elici; tunc enim breviter sic concipi posset. O mi Deus, in te credo, in te spero, te diligo ex corde, ideòque deceptor omnia peccata mea, & firmiter cavere propono. Ah dimitte mihi debita mea; sicut & ego dimitto debitoribus meis.

VI. In ipsa confessione magnam charitatem & suavitatem ostendat Operarius, juvètque prudenter quæstionibus ad integritatem confessionis.

VII. Pro satisfactione seu pœnitentia, quæ modica hoc tempore esse debet, poterit monere Infirmit, ut suos dolores, & ipsam, si placet, mortem offerat. Quod si restitutio aliqua facienda sit, aut inimicitia tollenda, sedulò laboret, ut in hoc genere partes suas perfecte expleat Infirmit, caveat tamen etiam, ne majus ipsi, quàm oporteat, onus imponat, aut inanes scrupulos ingeneret.

VIII. Peraçtâ confessione hortetur illum breviter, ut
perinde nunc, atque olim Magdalenæ dictum credat à ser-
vatore: *Remittuntur tibi peccata tua. Vade in pace.* Iubeat
proinde læto animo esse, & dicere cum Davide: *Eruisti*
Domine, animam meam, ne periret. Projecisti po-
tergum tuum omnia peccata mea. Diripuisti, Domi-
ne, vincula mea, tibi sacrificabo hostiam laudis, &
ravi, & statui custodire judicia justitiæ tuæ.

IX. Denique post absolutionem impertitam dei Opera-
nt pro tanto beneficio gratum se exhibeat Infirmus, & in
præcunte, in ejusmodi affectus se effundat.

O benignissime JESU, Redemptor & Consolator
meus, quid retribuam tibi pro tanta charitate, quod
non solum hoc Sacramentum instituisti, sed &
etiam illius toties mihi applicuisti.

O utinam propter hoc beneficium infinitas
laudare, benedicere, & amare possem! Ah piissime
JESU, da mihi, obsecro, per infinitam misericor-
diam tuam gratiam istam, ut divinam Majestatem
tuam deinceps nunquam amplius deliberatè offen-
dam.

Ignosce quoque, quidquid in hac confessione
nunquam aliàs deliqui, sicut & ego amore tui igno-
sco omnibus, qui me unquam offenderunt, precor
que illis eandem gratiam, quam mihi ipsi exopto.

Ah JESU mi dilectissime, in sanctissima passio-
& vulneribus tuis omnis spes mea reposita est. Ergo,
obsecro, ut virtute illorum de omnibus vicis
triumphem, & quantò plura per te mihi remissa
sunt debita, tantò ardentiori te DEUM meum amo-
re complectar. Qui vivis & regnas in sæcula sæ-
culorum. Amen.

O sanctissima & immaculatè concepta Virgo Ma-
RIA, & vos omnes SS. Patroni mei, intercedite, quo-

fo, pro me, & optatam peccatorum veniam, veram-
que vitæ emendationem mihi, aliisque Peccatori-
bus impetrare. Amen.

M E M B R U M II.

Quomodo ad Communionem disponendi
sint Infirmi.

I. Etiam hîc duo curanda sunt Operario, scilicet ut & de-
siderium exciter S. Viatici in Infirmis; & ut eundem
juvet in illo dignè ac fructuosè sumendo.

II. Pro desiderio obtinendo sequentia observabit 1. Ne-
cessitatem illius pro hoc maximè tempore ostendet; cum e-
nim jam ex Ægypto hujus mundi abeundum illi sit, prius
oportet Agnum Paschalem sumere, ut eodem confortatus,
âter suum latus & securus ingreditur, & per mare rubrum
SS. Passionis Christi salvatus, ad ripam alterius vitæ securus
transeat: Præterea dum cum Elia ad montem Horeb, id est,
cœli pergit, imagnetur sibi adstantem S. Angelum Custo-
dem, & dicentem: *Surge, & comede; magna enim tibi restat
Via.* Tandem hoc tempore certamen maximum & pericu-
lissimum est suscipiendum, ergo accedendum est ad men-
sam, quam, teste S. David, paravit DEUS in conspectu suo
adversus eos, qui tribulant nos; ergo in subsidium vocandus
est is, qui fortis est, & potens; si enim Deus pro nobis, quis
contra nos? si consurgant adversum nos castra, non timebit
cor nostrum. 2. Utilitatem quoque hujus S. Viatici ex illa
Ecclesiæ Antiphona demonstrabit: *O sacrum convivium in
quo Christus sumitur* (vel Dux, Consolator, & Protector in
ultimo itinere futurus) *recolitur memoria passionis ejus* (ut &
ipse exciteretur ad protegendum & roborandum Infirmum, ne
pereat tantū pretium pro ipso expensum) *mens impletur gra-
tia* & quidem tantò copiosius, quantò magis se disposuerit
per desiderium ad illā recipiendam) *& futura gloria pignus
datur*; quis autem tam pretiosum pignus non libenter acci-
piat, maximè hoc tempore, in quo gravissimum æterni nau-
fragij periculum subeundum est, atque adeò meritò, sicut Al-
buquerzius in periculo materialis naufragij constitutus, In-
fantem suum arripuit, & versus cœlum tollens rogavit Deum,
ut vel propter innocentiam hujus Infantis parcere omnibus
in na-

in navi versantibus dignaretur, ita & ipse æger ad avertendum spiritualis naufragij gravius periculum Christum filium æterno Patri offert.

III. Pro actuali verò communione fructuosè peragendæ sequentia observet Operarius. 1. Ut per pios aliquot annos disponat Infirmum ad sacrum viaticum dignius suscipiendum. Quales e. gr. iterum sequentes esse possunt.

O dilectissime Domine JESU Christe, credo benignissimè, te in hoc Sacramento cum corpore & anima, cum Divinitate & Humanitate præsentem esse, adoro te proinde, & veneror omni possibili reverentia & submissione, optoque ut ab omnibus Homines summus tibi in hoc Sacramento honor, cultusque exhibeatur.

O piissime JESU, agnosco cum summa gratitudine, & gaudeo, quòd ad me diverti desideres. Desidero proinde & ego te summa cum reverentia & pietate suscipere.

O JESU benignissimè, ecce cum profundissima demissione offero tibi cor meum, & universa membra mea, rogòque, ut illa secundum beneplacitum tuum adornes, dignamque in ijs tibi habitationem constituas.

O Mitissime JESU, quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te. Veni ergo, ô desiderium animæ meæ, & non tardare.

O JESU amantissime, diligo te ex toto corde meo, quia tu me tantopere amasti, & in pignus amoris tui sanctissimum corpus & sanguinem dare dignatus es.

O JESU potentissime, mihi adhærere tibi DEO meo bonum est, & ponere in te spem meam. Ah veni, ut non confundar.

O JESU

O JESU dilectissime, non sum dignus, ut intres sub lectum meum, sed tantum dic verbo, & sanabitur anima mea.

IV. Ubi SS. Sacramentum allatum fuerit, hortetur, ut illud salutet sequentibus verbis:

Ave verum corpus, natum ex MARIA Virgine, verè passum, immolatum in cruce pro homine; cujus latus perforatum fluxit undâ sanguine, esto mihi prægustatum mortis in examine. O dulcis, ô pie, O JESU Fili MARIE, miserere mei. JESU, quem velatum nunc aspicio, oro, fiat illud, quod tam sitio, ut te revelata cernens facie, visu sum beatus tuæ gloriæ.

V. Si Infirmus pro solatio suo petat, ut Sacerdos autè, quàm Sacram Hostiam illi porrigat, nonnihil eam teneat, ut vel Symbolum Apostolorum, vel formulam Votorum, aut aliud quid recitare possit, non erit ei deneganda hæc devotio, utpote quæ & ipsi solatio, & alijs non modicæ ædificationi esse possit.

VI. Sumpto Sacro Viatico, hortetur illum, ut in pios affectus erumpat (nisi ipse per se id facturus sciatur, tunc enim nonnihil in quiete relinquendus est.) dicatque v. g. Inveni, quem diligit anima mea; tenui eum, nec dimittam. Nunc dimittis servum tuum, Domine, secundum verbum tuum in pace. Quia viderunt oculi mei salutare tuum. Mane nobiscum Domine, quoniam advesperascit.

O Anima Christi sanctifica me, corpus Christi salva me, sanguis Christi inebria me, aqua lateris Christi lava me, Passio Christi conforta me, ô bone JESU exaudi me, intra vulnera tua absconde me, ne permittas me separari à te, ab hoste maligno defende me, in hora mortis meæ voca me, & jube me venire ad te, ut cum Sanctis tuis laudem & glorificem te in sæcula sæculorum. Amen.

VII.

VII. His dictis vel ab ipso ægro, vel Operario præsentibus, si voluerit Infirmus parum alloqui adstantes, qui SS. Sacramentum sunt comitati, poterit ipsi permitti, de quo tamen ante adventum S. Viatici quærendus est. Quod si ipsi hoc facere non placeat, aut ob infirmitatem non possit, non parum fortè prodesset ad ægri solatium, & adstantium edificationem, si Operarius, hoc vel simili modo eos alloqueretur (si quidem mox etiam extrema Unctio non sit danda; alioqui enim post hanc absolutam id facere posset) per dilecti Christiani, cum præsens Infirmus ob infirmitatem suam officium suum facere commodè non possit, me, ut vices ejus supplerem, rogavit. Agit ergo in primis omnibus & singulis præsentibus, tum etiã absentibus summas gratias pro omnibus beneficijs, quæ unquam ipsi aliàs, & nunc etiam per extremum hoc charitatis Christianæ officium præstiterunt. Subinde veniam ab omnibus demissè petit, si illorum ullum quocunque tandem ratione unquam offendit, & vicissim omnibus & singulis ex corde ignoscit, si quis ipsum unquam quomodocunque offendit. Denique, quoniam nunc in eo statu constitutum se videt, in quo vel maximè aliorum auxilio indigeat, impensè se omnium devotis precibus commendat, ut per eas felicem ipsi ex hac vita transitum impetrare concedatur; spondetque vicissim, se quoque hoc beneficium compensaturum, & ubi ad optatum Dei conspectum venerit, pro omnibus sedulo DEVM rogaturum, ut & ipsi secundum ipsius sanctissimam voluntatem vitam suam Christianè transigant, & sanctè pièque claudere possint.

VIII. Post hæc juvare poterit ægrum in gratijs pro S. Viatico agendis, quod hoc vel simili modo præstare potest.

O dilectissime mi Domine JESU Christe, credo iterum firmissimè quod apud me verè diverti, meoq; tuâ divinissimâ præsentia sanctificare dignatus sis. Adoro proinde te, laudo, & glorifico te summâ, quam possum, submissione ac reverentia, omnesque sanctos, ut idem mecum faciant, meosque defectus suppleant, invito.

O JESU mi pijsime, gratias tibi amplissimas ago, quod

quod non solum hoc Sacramentum instituere, sed me etiam toties & hodie maxime SS. corpore tuo reficere dignatus sis; atque in debitam gratiarum actionem offero tibi hoc ipsum sanctissimum corpus tuum cum omnibus Sacrificijs & Communionibus, quæ unquam hæcenus peractæ sunt, aut deinceps peragenda; uti & me ipsum cum omnibus, quæ habeo & possideo, rogoque demisere, ut hanc oblationem benigne acceptare, atque acceptam habere velis.

O JESU amantissime, nunc iterum agnosco ineffabilem charitatem tuam, firmiterque statuo, te vicissim ex corde tuo diligere, atque ideo jam nunc omni iterum peccato, & occasione peccandi penitus renuncio.

O JESU benignissime, in te omnis mea spes ac fiducia reposita est, per amorem igitur, quo hoc Sacramentum instituisti, meque jam iterum eodem refecisti, rogo te, ut, quidquid ad tuam majorem gloriam, meamque salutem magis expedire cognoveris, mihi largiri, præcipue verò verum peccati odium, virtutis amorem, patientiam in adversis, & felicem ex hac vita transitum concedere digneris.

O JESU clementissime, commendo tibi etiam omnes vivos & defunctos, præcipue meos Superiores, Benefactores, Consanguineos, Amicos, & inimicos, & eos, qui se meis precibus commendaverunt, aut meæ curæ commissi fuerunt, & iterum suppliciter rogo per SS. corpus & sanguinem tuum, ut defunctis quidem requiem, viventibus autem verum hujus SS. Sacramenti amorem, & omne id, quod ad salutem corporis, animæque illis expedire judicaveris, largiri benignissime digneris.

O JE-

O JESU mi suavissime, non dimittam te, nisi mihi & omnibus, quos tibi nunc commendavi, benedixeris.

Benedicta sit SS. Trinitas, Pater, Filius, & Spiritus Sanctus. Benedictus Christus sub hoc SS. Sacramento absconditus & latens. Benedicta sit immaculata Virgo MARIA, quæ nobis hoc Christi corpus peperit. Benedicti sint omnes cœlites, qui unquam hoc Sacramentum dignè sumpserunt, nunc & semper, & in sæcula sæculorum. Amen.

MEMBRUM III.

Quomodo Infirmi ad S. Unctionem disponendi sint.

QUæ circa priora duo Sacramenta Operario observanda dixi, eadem etiam circa hoc observare oportet. Licet ut & desiderium excitare ad hoc SS. Sacramentum, illud fructuosè suscipiendum juvare dignetur.

II. Ad desiderium excitandum, sequentes observet Prius. 1. Ostendat fructus, quos secum id affert; quos S. Jacobus c. 5. indicavit, dum dixit: *Infirmatur quis ex vobis? inducat Presbyteros Ecclesie, & orent super eum, unguentum oleo in nomine Domini, & oratio fidei salvabit infirmum, & alleviabit eum Dominus; & si in peccatis sit, remittentur ei.* Quos effectus paulò fusiùs aut clariùs ei explicet, & per exempla confirmet. Et primò quidem ostendat, multos per extremam unctionem corporis etiam sanitatem adeptos fuisse, & verò etiam ipsum certò obtenturum, si conducat ad ipsam salutem. Deinde ostendat, peccata eidem remitti, uti & peccata peccatis debitam, si non totam, certè ex parte. Tandem verò robur ad morbi dolores fortiter sustinendos, uti ipsum dæmonis impetum, atque tentationes superandas concedi. Hinc Maria Oegniacensis, quoties ægri ungebantur, vidit Christum cum innumeris Cœlitibus cubiculum egredi, & infirmum roborare, dæmones pellere, animam mundare, eamque mirè illuminare, uti Surius in vita illius refert. 2. Ostendat illi modum, quomodo cum

¶ In hoc Sacramentum suscipere debeat, videlicet cum vera fide, spe, religione, reverentia, atque submissione. 3. Explicet illi parum preces ab Ecclesia in hoc Sacramento administrando adhiberi solitas, simulque ostendat, quantum ex illis solatium haurire possit, & debeat. In horum confirmationem proderit afferre exemplum Ruperti Cæsaris, qui, cum diu recusasset hoc Sacramentum suscipere, timens, ne citius moreretur, propè abfuit à lapsu, sed persuasus tandem, ut susciperet, dixit, si scivissem, quantum hoc Sacramentum conduceret ad corporis & animæ salutem, citius illud petissem. Accepit ergo illud, & paulò post sanatus multis adhuc annis regnavit Bzovius Tom. 5. annal. 4. Ad majorem hujus Sacramenti æstimationem conciliandam, majusque desiderium excitandum non parum conducet ostendere, quanti ipse etià Christus fecerit usum hujus Sacramenti, dum S. Lyd Winam post 38. annos in gravissimis morbis & doloribus consumptos ipsemet cum Matre sua & Apostolis visitavit, & sacerdotali habitu assumpto, illam usitato Ecclesiæ more inunxit, cerèumque in manus inseruit. Surius in vita 7. April. S. Malachias quoque, quòd feminam sine hoc Sacramento mori permisisset, eam precibus suis à morte suscitavit, ut eam inungere posset; quæ mox convaleuit, & aliquot annis vixit, uti S. Bernardus in ejus vita testatur. 5. Denique proderit ostendere, quàm severè DEVS puniat eos, qui in hoc Sacramento suscipiendo fuerunt negligentes. Quem in finem conduceret narratio de homine illo cæteroquin pio, qui, quia suscipere hoc Sacramentum metu mortis accelerandæ recusavit, post mortem ad purgatorium centum annorum condemnatus est, uti ipse narravit resuscitatus, dum ad sepulturam erat deferendus, ubi etiam addidit, se, si suscepisset hoc Sacramentum, sanandum fuisse; neque enim illud mortem, sed vitam afferre, uti Daurolt. in floribus exempl. c. 5. tit. 57. ex. 4. narrat.

III. Porro ut fructuosè suscipiat hoc Sacramentum infirmus, hæc ei suggerere proderit. 1. Hortetur, ut per pia aliquot suspiria præparet se ad dignam sumptionem, id quod hoc vel simili modo fieri potest.

O amantissime Domine IESV, credo firmissimè,
Instruct. III.

te hoc Sacramentum ad corporis, animæque salutem, ac solatium instituisse; desidero proinde illud cum omni possibili reverentia ac devotione suscipere, demissè rogans, ut eosdem effectus mihi juxta tuum beneplacitum concedere digneris. Veni ergo, o vere Samaritane, & oleo tuæ misericordiae, ac charitatis unge, & sana me.

IV. Pariter hortetur, ut etiam sub ipsa sacra Unctione pios affectus excitare conetur, illos præcipuè, quos ipsa Sacramenti suggerit, ut scilicet demissè roget, ut quid per unumquemque particularem sensum deliquit per istam sacram Unctionem, & infinitam misericordiam suam remittere DEVS dignetur.

V. Post acceptam sacram Unctionem moneat, ut beneficium grato animo velut singularem gratiam, quam si non acceperunt, agnoscat, idèoque secum hanc vel aliam similem Orationem recitet.

O amantissime mi Domine JESU Christe, ego dignus famulus & creatura tua summas iterum ago gratias, quòd hoc Sacramentum non solum instituere, sed me etiam illius participem facere lueris; simulque demissè rogo, ut virtute illius reliquias peccatorum meorum penitus delere, & sanitatem corporis, si ad tuam gloriam & meam salutem expedire noveris, restituere, vel ad extremam lucram gratiâ tuâ sic roborare digneris, ut meam feliciter claudere, & pro hoc, & alijs beneficijs Te cum omnibus Sanctis in æternum benedicere possim, Amen.

VI. His precibus finitis hortetur ægrum, ut bono animo, & tanto præsidio munitus intrepidè prælietur prælium, dicatque cum S. Davide ps. 22. *Si ambulavero in medio umbræ mortis, non timebo, quoniam tu mecum es.* Alibi quoque eundem istis S. Pauli 1. ad Tim. verbis: *Tu es homo Dei, certa bonum certamen fidei, apprehende vitam*

nam, in qua vocatus es, & confessus bonam confessionem coram multis testibus. Aut illam S. Chrysostomi in f. de Martyr. Exere vires, fortiter dimica, atrociter in praelio isto concerta. Considera pactum, conditionem attende, militiam nosce: pactum, quod spondisti: militiam, cui nomen dedisti.

MEMBRUM IV.

Quomodo Infirmi ad Testamentum faciendum disponendi sunt.

I. Quartum caput, ad quod Infirmi disponendi sunt, est Testamenti confectio, & aliarum rerum dispositio, circa quod sequentia observet Operarius. 1. Admoneat ægrum, ut, si quam habuit administrationem, circa quam aliquid dicendum occurrat, ex cujus neglectu grave damnum oriri posset, ut illud matuè ijs, quorum interest, significet. 2. Ut de bonis disponat per Testamentum justum & pium, aut si jam prius id fecerit, an non aliquid justis de causis immutandum occurrat? 3. Hortetur, ut, si facultas id ferat, amicos sibi faciat pauperes, & animas purgatorij, cumque in finem legata quædam pia faciat. Circa quæ tamen hæc tria bene observari ab ægro curet.

II. Primum est, ut in statu gratiæ faciat hanc dispositionem, ne merito per peccatum mortale privetur; quod si jam olim fecisset æger dispositionem in peccato mortali, suadeat illi, ut nunc renovet intentionem, seduloque caveat, ne in talibus legatis faciendis vanam aliquam laudem ab hominibus, aut nominis, famæque perpetuitatem sectetur.

III. Secundum est, ut, nisi necessitas præsens aliquorum pauperum aliter suadeat, ijs pauperibus magis legata faciat, à quibus majus auxilium, & majorem gratitudinem expectare potest, quales sunt Religiosi S. Francisci, S. Dominici, aliorumque Ordinum mendicantium. Pari modo ut potius fundationes perpetuas cum præcipua intentione cultus divini & salutis proximorum, quam eleemosynas brevè tempore expendendas decernat; specialiter verò curet, ut ne magnus in humando funere luxus & pompa instituatur, sed potius major pars sumptuum in subsidium animæ conferatur. Unde laudari potest exemplum illius Domini, qui ordi-

nario modo funus sepeliri, sed mox 200. vel 300. sacra
legi curavit.

IV. Tertium est, ut, quæ vivens exequi potest in
sua salutem, non facile hæredibus committat, quem
narrasse proderit, quod teste Fabro Conc. 5. in Domin.
Pent. litt. C. olim filius quidam Patri suo responderat
enim pater, qui magnam liberis hæreditatem relicturum
ante mortem quæreret ex illis, quid quilibet post
patris in animæ abeuntis solatium acturus esset, & iste
sas tot legi se curaturum, alius tantam eleemosynam
turum, alius alia facturum se polliceretur, tandem
illorum; nihil ego, inquit, promitto; si enim tu, dum
nus es divitiarum & bonorum tuorum, nihil pro salu
mæ tuæ decernis, multò minùs à liberis, quorum quilibet
tem tantum bonorum acquireret, sperare poteris.

§. XI.

Quomodo Infirmi contra Tentationes
muniendi sint.

Plures quidem tentationes Infirmis occurrere solent,
quæ omnes ad octo ferè species revocari possunt, de
bus proinde hoc loco agendum est.

M E M B R U M I.

De prima Tentatione contra Fidem.

Prima tentatio & periculosa satis illa meritò cen
senda, quæ contra Fidem in animo Infirmi exoritur; cum
bene sciat Stygius Veterator, fidem esse basin totius spiri
lis ædificij, eò omnia sua machinamenta dirigit, ut homin
à tutissima Fidei statione in periculosum vacillationis
lagus deiciat. Unde meritò monet Ecclesia cum D. Pet
c. 5. Adversarius vester tanquam leo rugiens circuit quæ
quem devoret, cui resistite fortes in fide. Quare etiam
rarius diligentiam omnem adhibeat, ut infirmus scutum
dei firmiter teneat, eaque S. Thomæ verba sæpe repetat:
*do, quidquid dixit Dei Filius: nil hoc verbo veritatis
fac me tibi semper magis credere, in te spem habere, m
gere.* Præterea verò has etiam industrias adhibeat.